

Kautto ym.: Ehdotus laiksi vesilain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan, että vesilakia muutetaan siten, että sen nojalla voitaisiin antaa riittävät määräykset, joiden nojalla maa- ja metsätalouden sekä haja-asutuksen aiheuttamaa kuor-

mitusta voitaisiin tehokkaasti vähentää. Lisäksi ehdotetaan, että vesilakiin lisätään säännökset, joiden nojalla voidaan määrätä suojakaistat ojien varsille.

PERUSTELUT

Vesilainsäädäntö on jätetty ympäristölupamenettelyn ulkopuolelle, mikä vaikeuttaa vesistöjen käytön valvontaa ja rajoittamista ympäristönsuojeluun liittyvillä perusteilla. Käytännön ongelmia on aiheutunut erityisesti maa- ja metsätalouden sekä haja-asutuksen kuormituksesta. Tutkimusten mukaan maa- ja metsätalous on huomattavin vesistöjen kuormittaja. Metsätalous on lähes täysin vesien suojelua koskevan ennakkovalvonnan ulkopuolella.

Lannoitusten ohella myös ojitukset lisäävät ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin. Viranomaiset ovat antaneet suosituksia, joiden mukaan ojien pientareet jätettäisiin lannoittamatta ja viljelemättä. Suojakaistat vähentäisivät merkittävästi ravinteiden huuhtoutumista.

Aloitteessa ehdotetaan, että vesilain 1 luvun säännöksiä muutetaan siten, että ympäristölle tai terveydelle vaarallisten aineiden päästäminen vesistöön tulee ennakkovalvonnan piiriin.

Lisäksi ehdotetaan, että vesilain 1 luvun 23 a §:n nojalla voidaan siinä tarkoitettulla suoje-

lualueella vaatia karjasuojien varustamista tiiviillä ja riittävän tilavilla lannan, virtsan ja puristenesteen varastoilla, kieltää varastoidun lannan ja virtsan levittäminen jäätyneeseen maahan sekä edellyttää haja-asutuksen jätevesistä aiheutuvien haittojen ehkäisemistä. Lisäksi voidaan kieltää viljelymaan avokesannointi sekä vaatia viljelymaalle 10 metrin levyinen, monivuotisena viherkesantona hoidettava suojakaista pellon ja vesistön väliin.

Lisäksi ehdotetaan, että vesilain 6 luvun ojitusta koskevia säännöksiä muutetaan siten, että ojituksessa ja ojan kunnossapidossa on otettava huomioon vesiluonto ja veden laatu alapuolisissa vesistöissä. Ojaan katsottaisiin kuuluvan myös 60 senttimetrin levyinen piennar, jos erityisistä syistä ei leveämpi piennar ole tarkoituksenmukaisempi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

vesilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/61) 1 luvun 23 § sekä 6 luvun 3 § ja 4 §:n 1 momentti, sekä
lisätään lain 1 lukuun uusi 23 a § sekä 6 lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

1 Luku. Yleisiä säännöksiä

23 §

Teollisuuden tai siihen liittyvän toiminnan alaan kuuluvasta laitoksesta ei saa päästää tai johtaa ympäristölle tai terveydelle vaarallisia, asetuksella erikseen määrättäviä aineita maaan, pohjaveteen tai vesistöön sellaisina määrinä tai pitoisuuksina, että niistä voi aiheutua tämän lain 19—22 §:ssä tarkoitettu seuraus. Näitä aineita käsittelevän laitoksen toiminnasta tai toiminnan muuttamisesta on toiminnanharjoittajan tehtävä ennakolta ilmoitus vesilain 21 luvun 1 §:ssä tarkoitettulle valvontaviranomaiselle siten kuin asetuksella säädetään.

Asetuksella voidaan myös säätää, että muun kuin 1 momentissa tarkoitettun, vesien pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toimenpiteen suorittajan on ennakolta tehtävä ilmoitus valvontaviranomaiselle. Ilmoituksen tekeminen ei vapauta asianomaista hakemasta viranomaisen lupaa, jos se tämän lain säännösten mukaan on tarpeen.

23 a §

Asetuksella voidaan säätää, että tietyt vesistöt tai vesistön osat ovat luonnontilaisuutensa tai muiden merkittävien suojeluarvojensa vuoksi erityistä suojelua vaativia vesistöjä (vesistön suojelualue).

Tässä laissa tarkoitettua lupaa ei saa myöntää sellaiseen vesistön suojelualueeseen kohdistuvaan toimenpiteeseen, josta saattaa aiheutua tämän luvun 15 tai 19 §:ssä tarkoitettu muutos tai seuraus. Tässä pykälässä tarkoitettu kielto ei koske vesistön palauttamista luonnontilaan eikä tämän lain 2 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettua rakentamista. Jos vesistön suojelualueen valuma-alue on rajoiltaan selvästi määritettävissä, lupaa ei saa myöntää myöskään valuma-alueella toteutettavaksi tarkoitettuun toimenpiteeseen, mikäli se vaarantaa suojelutavoitteiden toteuttamisen.

Edellä 2 momentissa säädetty luvan myöntä-

miskielto ei koske voimassa olevan luvan lupaehtojen tarkistamista. Tarkistusmenettelyssä on erityisesti otettava huomioon vesistön merkitys suojelualueena.

Tässä pykälässä tarkoitettulla alueella voidaan antaa asetuksella tarkemmin säädettäviä, suojelutavoitteiden toteuttamisen kannalta välttämättömiä määräyksiä maa- ja metsätaloustoiminnan sekä haja-asutuksen aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämiseksi. Määräykset antaa vesioikeus valvontaviranomaisen hakemuksesta. Mikäli kysymys on ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta toiminnasta, on tarpeelliset toimet tehtävä viiden vuoden kuluessa määräyksen antamisesta.

6 Luku. Ojitus

3 §

Ojitus on niin toimeenpantava ja oja kunnossa pidettävä, ettei sillä vahingollisesti muuteta vesiluontoa tai sen toimintaa eikä heikennetä veden laatua alapuolisissa vesistöissä enempää kuin tarkoitettun tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä ja ettei toiselle kuuluvalla alueella aiheudu vahingollista vettymistä tai muuta vahinkoa.

3 a §

Ojaan katsotaan kuuluvan uoman molemmin puolin myös 60 senttimetrin levyinen piennar, jollei sitä vesien suojelemiseksi tai ojituksesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi ole määrätty leveämmäksi tai jollei maan laatu vaadi leveämpää piennarta.

4 §

Ojittajalla on oikeus tehdä oja toisen maalle tai ryhtyä ojitukseksi luettavaan puron perkaamiseen toiselle kuuluvalla alueella, jos se maan tarkoituksenmukaista kuivattamista varten tai

tämän luvun 3 §:n 1 momentissa mainitun seurausten estämiseksi on tarpeen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1993.

Helsingissä 26 päivänä toukokuuta 1992

Tarja Kautto
Arja Alho
Iiris Hacklin
Ulpu Iivari
Antero Kekkonen
Reijo Laitinen
Matti Louekoski
Riitta Myller
Kari Rajamäki
Jukka Roos
Erkki Tuomioja
Kari Urpilainen
Raimo Vuoristo
Raila Aho
Marita Jurva
Ulla Anttila .

Paavo Nikula

Antti Kalliomäki
Jouni Backman
Sinikka Hurskainen
Liisa Jaakonsaari
Johannes Koskinen
Reijo Lindroos
Leena Luhtanen
Mats Nyby
Jussi Ranta
Timo Roos
Marja-Liisa Tykkyläinen
Marjatta Vehkaoja
Matti Vähänäkki
Erkki Pulliainen
Heidi Hautala
Hanna Markkula

Heikki Rinne
Jukka Gustafsson
Tuulikki Hämäläinen
Anna-Liisa Kasurinen
Pentti Lahti-Nuuttila
Paavo Lipponen
Lauri Metsämäki
Arja Ojala
Maija Rask
Lea Savolainen
Kerttu Törnqvist
Marja-Leena Viljamaa
Hannele Luukkainen
Pekka Haavisto
Esko Seppänen
Irmeli Takala

Satu Hassi

